

Griffiersnummer:	B95
Onderwerp:	Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval
Datum B&W-vergadering:	24 november 2015
Datum raadsvergadering:	17 december 2015
Datum carrousel:	10 december 2015
Portefeuillehouder:	J.G.M. Thijssen
Ambtenaar:	G.H.A. Wagelmans
Telefoonnummer:	024 3013567
e-mailadres:	g.wagelmans@groesbeek.nl
Zaaknummer:	Z-15-21574
Documentnummer:	VB/Raad/15/00167

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

Voorgesteld wordt om voor harmonisatie van het afvalbeheer in de gemeente te kiezen voor implementatie van het toekomstbestendige systeem van 'omgekeerd inzamelen' van huishoudelijk afval per 1 januari 2017.

1. Inleiding

In de vergadering van 25 juni 2015 heeft uw raad een principebesluit genomen over de harmonisatie van de huishoudelijk afvalinzameling. U heeft daarbij de voorkeur uitgesproken voor de invoering van 'omgekeerd inzamelen'. Op basis van de inspraakverordening heeft het beleidsvoornemen ter inzage gelegen, en hebben inwoners en organisaties de mogelijkheid gekregen om in te spreken op het voorstel. Daarvoor zijn tevens drie inloopavonden georganiseerd. Naar schatting hebben zo'n 100 mensen de inloopavonden bezocht, er zijn 34 schriftelijke reacties ontvangen. Bijgaand treft u het inspraakverslag met samengevat de inspraakreacties en de gemeentelijke reacties daarop.

2. Beoogd effect

Met het voorstel wordt een definitieve keuze van uw raad gevraagd. Afhankelijk van de scenariokeuze wordt de harmonisatie in gang gezet.

3. Argumenten

1.1 Inspraak heeft geleid tot aanpassingen en nadere uitwerkingen

Naar aanleiding van de inspraakreacties zijn een aantal onderdelen aangepast of nader uitgewerkt. In bijgaand inspraakverslag zijn de reacties en de beantwoording weergegeven. Hieronder zijn veel gemaakte opmerkingen/reacties weergegeven.

Ouderen/minder validen

Er zijn zorgen over het wegbrengen van restafval door ouderen en minder validen. De bedoeling is dat mensen zelfs zorgen voor wegbrengen van het afval (met hulp van burens, familie,

vrienden, enz). Voor situaties waarbij dat niet mogelijk is worden in het kader van de verplichte tegenprestatie mensen met een uitkering/bijstand van de gemeente ingezet.

Incontinentiemateriaal

Mensen met veel afval als gevolg van bijvoorbeeld incontinentie worden financieel gecompenseerd. Dat is in de huidige situatie ook zo. De wijze van compenseren wordt nog uitgewerkt.

Hoogbouw

Per hoogbouwlocatie wordt maatwerk afgesproken voor soort en aantal containers. Restafval moet weggebracht worden.

Oud papier

Oud papier wordt huis aan huis ingezameld in minicontainers. Voor de inzameling worden, net als in de huidige situatie, verenigingen ingezet. Zij ontvangen daarvoor een vergoeding per ton. Deze vergoeding is in de huidige situatie verschillende vanuit de voormalige gemeenten (Millingen €50,- Ubbergen €31,76 Groesbeek €22,69). De garantievergoeding zal straks €22,69/ton bedragen. Op basis van de totale opbrengst en kosten voor de oud papier inzameling wordt jaarlijks beoordeeld of er meer kan worden uitgekeerd. Daarnaast zijn in eigen beheer brengcontainers mogelijk bij verenigingen. Verenigingen zullen zelf prijsafspraken moeten maken met commerciële instellingen.

De bedoeling is dat textiel gelijktijdig met het oud papier huis aan huis ingezameld gaat worden. Ook hiervoor zou dan ook een vergoeding uitgekeerd kunnen worden aan de inzamelende vereniging. De textielinzameling moet nog verder uitgewerkt worden.

Scenario's/varianten

In de raadsvergadering van 25 juni zijn 3 scenario's voorgelegd:

- Scenario 1: Tariefzakkeninzameling: inzamelsysteem Groesbeek/Millingen kopiëren naar Ubbergen. Dit wil zeggen dat de minicontainers voor oud papier en de minicontainers voor huishoudelijk restafval in Ubbergen verdwijnen.
- Scenario 2: Afvalcontainerinzameling: inzamelsysteem Ubbergen 3 minicontainers (huishoudelijk restafval, gft en oud papier) zonder diftar kopiëren naar Groesbeek/Millingen.
- Scenario 3: Omgekeerd inzamelen: introductie nieuw inzamelsysteem met zomerinzameling van gft in de gehele gemeente; gft en kunststof: 1x per 2 weken; huishoudelijk restafval 24/7 brengen; minicontainers voor oud papier 1x maand.

Op basis van inspraakreacties is ook gekeken naar mogelijke aanpassingen binnen de 3 voorgestelde scenario's.

- Er is gekeken naar scenario 1 zakkeninzameling, maar dan met een nieuwe container voor oud papier. Plastic+ blijft met zakken ingezameld, GFT met de bestaande containers inclusief zomerinzameling. Door de papiercontainer wordt naar verwachting meer papier ingezameld. Dit scenario is verder uitgewerkt.
- Er is gekeken naar scenario 2 afvalcontainerinzameling, maar dan met een tarief per lediging. Op basis van ervaringen elders, onder ander in Beuningen, blijkt dat het

scheidingsgedrag daardoor onvoldoende wordt aangepast. In Beuningen is de hoeveelheid restafval per inwoner ongeveer 115 kg/inwoner per jaar. Invoer van dit systeem zou in Groesbeek en Millingen een verslechtering van het scheidingsresultaat en daarmee ook het financiële resultaat opleveren.

- Er is gekeken naar scenario 3 omgekeerd inzamelen, maar zonder tarief per inworp. De prikkel om afval te scheiden is dat alleen het feit dat restafval weggebracht moet worden. Bijkomend voordeel zou beperking van de zwerfafval kunnen zijn, en er zijn minder heffingskosten voor afrekenen van de inworpen. Ervaringen in andere gemeenten (Rova gebied) geven echter aan dat de scheidingsresultaten hierdoor beduidend minder zijn en boven het huidige niveau van Groesbeek en Millingen blijven.

Weerstand

Met name in de voormalige gemeente Ubbergen is sprake van een kritische tot negatieve houding ten opzichte van het voornemen. Op basis hiervan lijkt er weliswaar weerstand te zijn tegen de beoogde veranderingen, veel opmerkingen hebben echter vooral te maken met praktische uitvoeringszaken. Dit geeft geen aanleiding om af te wijken van het oorspronkelijke advies om omgekeerd inzamelen in te voeren.

1.2 Omgekeerd inzamelen levert laagste afvalstoffenheffing op.

De scenariokeuze heeft invloed op de vaste en variabele afvalstoffenheffing. Het effect voor de inwoners is hieronder weergegeven waarbij wordt opgemerkt dat de afvalstoffenheffing vanwege de herindeling sowieso geharmoniseerd moet worden. Daarnaast heeft de scenariokeuze een effect. De genoemde bedragen zijn onder voorbehoud. Afhankelijk van onder andere de werkelijke investeringen, en het werkelijke scheidingsgedrag zullen de genoemde heffingen nog wijzigen.

Huidige situatie	Zakkeninzameling	Zakkeninzameling met papiercontainer	Afvalcontainer Inzameling	Omgekeerd Inzameling
Huidige vaste heffing meerpersoons huishoudens: Millingen: €194 Ubbergen: €199 Groesbeek: €141	Geharmoniseerde vaste heffing meerpersoons na invoering scenario 1: €181	Geharmoniseerde vaste heffing meerpersoons na invoering scenario 1+: €191	Geharmoniseerde vaste heffing meerpersoons na invoering scenario 2: €227	Geharmoniseerde heffing meerpersoons na invoering scenario 3: €182
Huidige vaste heffing eenpersoons huishoudens: Millingen: €153,50 Ubbergen: €148,92 Groesbeek: €94,00	Geharmoniseerde vaste heffing eenpersoons na invoering scenario 1: €117	Geharmoniseerde vaste heffing eenpersoons na invoering scenario 1+: €127	Geharmoniseerde vaste heffing eenpersoons na invoering scenario 2: €163	Geharmoniseerde vaste heffing eenpersoons na invoering scenario 3: €118
Variabele heffing per aansluiting. (gemiddeld, geen onderscheid in meerpersoons of eenpersoons huishouden)	28 zakken x € 1= € 28,-	28 zakken x € 1= € 28,-	€ 0	15 aanbiedingen x € 1= € 15,-

4. Kanttekening

1.1 College verdeeld over voorstel

Het college stelt (in meerderheid) voor om te kiezen voor het systeem van omgekeerd inzamelen. Omgekeerd inzamelen geeft het beste scheidingsresultaat, is vanuit milieuoogpunt het gewenste scenario. Met dit scenario zal de gemeente voldoen aan de landelijke VANG doelstellingen van 75% scheiding in 2020.

In het collegeprogramma zijn een efficiënt georganiseerde afvalinzameling en bevorderen van hergebruik van materialen speerpunten. Met scenario omgekeerd inzamelen wordt hieraan voldaan. Ook bij een kostenvergelijking met het meest voor de hand liggende alternatief ("zakkeninzameling plus papiercontainer") is de conclusie dat omgekeerd inzamelen tot de laagste heffing voor de inwoners leidt.

De wethouders Fleuren en Weijers steunen dit collegevoorstel niet omdat zij invoering van het systeem van omgekeerd inzamelen op dit moment een te grote stap vinden.

1.2 Ondergrondse containers maken systeem inflexibel

De keuze voor omgekeerd inzamelen vergt een investering in ondergrondse restafvalcontainers, maar met name ook in minicontainers. Vooral de ondergrondse containers maken het systeem inflexibel. Als er op termijn toch veranderingen in het inzamelsysteem nodig zijn, zijn de ondergrondse containers eventueel ook voor andere stromen te gebruiken.

5. Financiële onderbouwing

Onderstaand de onderbouwing inclusief de variant dure zak met een container voor papier. Ten opzichte van het principebesluit zijn een aantal getallen veranderd door bijvoorbeeld de verhoging inzamelfrequentie plastic+ per 1 september 2015. Daarnaast zijn een aantal zaken verder uitgewerkt waardoor bijvoorbeeld de benodigde investeringen zijn veranderd.

Ten opzichte van het principe besluit is nu ook een nieuwe variant weergegeven. Hierbij wordt restafval met een betaalde restafvalzak ingezameld, Plastic+ met zakken, GFT met de bestaande minicontainers inclusief zomerinzameling, en voor papier een nieuwe minicontainer.

		Beginsituatie (inzameling verschillend)	Zakken inzameling	Zakken inzameling + OPK container	Afvalcontainer inzameling	Omgekeerd inzamelen
investeringskosten	totaal	€ -	€ -	€ 67.018,62	€ 119.467,97	€ 179.069,80
	per aansluiting	€ -	€ -	€ 4,53	€ 8,08	€ 12,11
beheerkosten	totaal	€ 57.584,00	€ 71.363,93	€ 92.364,00	€ 60.000,00	€ 121.878,44
	per aansluiting	€ 3,90	€ 4,83	€ 6,25	€ 4,06	€ 8,25
inzamelkosten	totaal	€ 866.410,93	€ 837.677,00	€ 913.662,00	€ 941.545,00	€ 994.812,00
	per aansluiting	€ 58,62	€ 56,67	€ 61,81	€ 63,70	€ 67,30
verwerkingskosten	totaal	€ 162.326,70	€ 13.764,35	€ 1.218,59	€ 478.420,97	€ 354.888,60
	per aansluiting	€ 10,98	€ 0,93	€ 0,08	€ 32,37	€ 24,01
TOTAAL		€ 1.086.321,63	€ 922.805,28	€ 1.074.263,21	€ 1.599.433,94	€ 940.871,64
	per aansluiting	€ 73,49	€ 62,43	€ 72,68	€ 108,21	€ 63,65

De tabel laat zien dat met name de verwerkingskosten een groot verschil maken. Het scheidingsresultaat is significant beter door de prikkel tarief en wegbrengen, als gevolg daarvan wordt een financieel voordeel behaald in de verwerkingskosten (meer opbrengst + vermeden verbrandingskosten).

In de investeringskosten zitten de voorbereidingskosten, aanschaf, uitzetten en wisselingen van minicontainers, en de aanschaf en plaatsing van ondergrondse containers. Het betreft de jaarlijkse kapitaallasten op de investering.

Er ontstaan mogelijk nog schaalvoordelen in de investering en de voorbereidingskosten. De inkoop van (ondergrondse) containers kan grootschaliger plaatsvinden doordat gemeente Druten heeft besloten om omgekeerd inzamelen uit te rollen in de hele gemeente. Ook gemeente Beuningen is een voorstel aan het uitwerken om ook per 1-1-2017 omgekeerd inzamelen in te gaan voeren. Daardoor kunnen de projecturen van Dar efficiënter ingezet worden

Onder beheerkosten vallen onder andere de registratiekosten voor de minicontainers, en de jaarlijkse onderhouds- en keuringskosten voor ondergrondse containers. Ook de inkoop van restafvalzakken en Plastic Hero zakken zijn in de beheerkosten opgenomen.

De inzamelkosten zijn gebaseerd op de huidige inzamelkosten, maar dan per inzamelwijze geëxtrapoleerd naar alle aansluitingen. Daarbij is deels een correctie uitgevoerd voor bijvoorbeeld hoogbouwlocaties, en eventueel gebruik van inzamelvoertuigen met geautomatiseerde zijbelading.

De verwerkingskosten zijn berekend met onderstaande uitgangspunten. Deze zijn gebaseerd op de huidige scheidingsresultaten in Groesbeek/Millingen en Ubbergen, voor scenario omgekeerd inzamelen zijn de scheidingsresultaten vanuit de pilot in Afferden en Deest als uitgangspunt genomen.

	Beginsituatie	Zakken	Zakken	Containers	Omgekeerd	Afferden 2013	Deest 2013
	Inzameling verschillend		+ OPK container				
	kg/inw/jaar	kg/inw/jaar	kg/inw/jaar	kg/inw/jaar	kg/inw/jaar	kg/inw/jaar	kg/inw/jaar
Rest	102	69	69	191	40	32	38
GFT	176	196	196	123	200	241	241
Papier	73	72	76	74	80	74	81
Kunststof	18	20	20	11	35	35	35
Drankenkartons	0	3	3	3	5	0	0
Totaal/inw/jaar	369	361	364	401	360	382	395

Deze scheidingsresultaten zijn per afvalsoort geëxtrapoleerd naar het totaal aantal inwoners in de hele gemeente. Vervolgens zijn deze omgerekend naar jaarlijkse kosten of opbrengsten op basis van sorteer- en verwerkingskosten, marktwaarde, en Nedvang vergoeding.

6. Communicatie

Communicatie over een zorgvuldige invoer van groot belang. Ervaringen in andere gemeenten tonen aan dat een gebrek aan communicatie en zorgvuldigheid het draagvlak aantasten. Overigens zijn maar beperkt minder goede ervaringen bekend. Het merendeel van de proef- en invoertrajecten hebben geleid tot succes en tot goede burgertevredenheid. Voor het invoertraject zijn uren en budget begroot voor communicatie.

Het definitieve raadsbesluit zal op de voorgeschreven wijze bekendgemaakt worden. Daarnaast zal periodiek de stand van zaken bekend gemaakt worden in de lokale media. Waar nodig en mogelijk zullen inwoners en maatschappelijke organisaties betrokken worden bij de invoering.

7. Aanpak/uitvoering

Na besluitvorming zal samen met Dar het invoertraject worden ingezet. In de bijlage vind u een eerste versie van het projectplan. Afhankelijk van bijvoorbeeld te maken keuzes over uitvoeringsaspecten kan dit projectplan nog worden aangepast. Gezien de inspraakreacties zal tijdens het invoertraject veel aandacht moeten worden aan de genoemde doelgroepen: ouderen, minder validen, mensen met veel incontinentiemateriaal en 'medisch' afval, en hoogbouwlocaties.

Uiteindelijk moet de invoer 1 januari 2017 afgerond zijn. Indien nodig wordt uw raad tussentijds geïnformeerd over de voortgang.

Burgemeester en wethouders van Gemeente Groesbeek

De secretaris,
J.W. Looijen

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

1. Het inspraakverslag waarin de reacties tijdens de inloopavonden en de schriftelijke inspraakreacties zijn weergegeven.
2. Rapport 'verkenning afvalbeheer omgekeerd inzamelen'. In dit rapport zijn de uitgangspunten en de benodigde investeringen beschreven.
3. Het concept projectplan, hierin worden de te nemen stappen weergegeven met een planning.
4. Het concept locatieplan voor de ondergrondse restafvalcontainers.

Bijlage ter inzage griffier

-

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Groesbeek;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Groesbeek 24 november 2015;

overwegende dat:

- de inspraakreacties hebben geleid tot aanpassingen en uitwerkingen zoals verwoord in het inspraakverslag en het raadsvoorstel,
- met deze aanpassingen het principe van omgekeerd inzamelen niet is aangetast,
- met omgekeerd inzamelen op een efficiënte wijze het hoogste milieurendement en serviceniveau wordt behaald,
- een efficiënte afvalinzameling en afvalscheiding speerpunt zijn vanuit het collegeakkoord,
- de gemeente met omgekeerd inzamelen kan voldoen aan de landelijke doelstellingen,
- omgekeerd inzamelen leidt tot de laagste heffing voor de inwoners.

b e s l u i t :

Voor harmonisatie van het afvalbeheer in de gemeente te kiezen voor implementatie van het toekomstbestendige systeem van 'omgekeerd inzamelen' van huishoudelijk afval en in te voeren per 1 januari 2017.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Groesbeek op 17 december 2015.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

J.A.M. van Workum

mr. M. Slinkman